

Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 23 oktober 2015

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Åsa Lindhagen anför följande.

Ärendet

Regeringen tillsatte den 20 februari 2014 en särskild utredare med uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor. Utredningen har haft till uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck omfattas också av uppdraget. I uppdraget ingick även att utvärdera och bedöma de insatser som regeringen har genomfört under åren 2010-2014 för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Det övergripande målet för den nationella strategin är det fjärde jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma rätt till kroppslig integritet. Utredaren menar att det behövs ett tydligare ställningstagande från samhällets sida om att det handlar om brottsoffer och gärningsmän. Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar våldsutsatta kvinnor och barn stort fysiskt och psykiskt lidande. Målet under strategiperioden är att våld och förtryck synliggörs, förebyggs och att åtgärder vidtas inom samhällets olika områden och verksamheter för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet.

Utredningen finns att läsa i sin helhet på [regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till utredningens ambitioner och förslag.

Socialnämnden anser överlag att utredningen omfattar bra förslag, men föreslår att mål 5, 6 och 7 i den föreslagna strategin slås samman till ett och samma då innehållet är liknande samt lyfter fram vikten av att strategiarbetet integreras i ordinarie arbete på alla nivåer och att kommunerna bör ersättas utifrån de ökade krav som strategin ställer.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till utredningens ambitioner och förslag.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att förslagen i utredningen är bra, och föreslår att Länsstyrelsen ges i uppdrag att skapa en platsbank för förmedling av lediga platser på kvinnojourer och skyddade boenden.

Södermalms stadsdelsnämnd instämmer i utredningens slutsatser och förslag, och lyfter fram vikten av samordnade våldsförebyggande insatser och åtgärder, där pojkar och män involveras.

Mina synpunkter

Att motverka våld och skapa förutsättningar för människor att leva sina liv i trygghet är en av samhällets viktigaste uppgifter. Våldsbrott orsakar stort mänskligt lidande och medför omfattande kostnader för stat, kommuner och landsting. Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck kräver särskilda insatser från samhällets sida. Jag ser det därför som mycket positivt att det nu finns ett förslag på en långsiktig nationell strategi för detta arbete. Samtidigt är det olyckligt att strategin inte omfattar även män som utsätts för våld, kvinnor som utsätts för våld i samkönade relationer samt våld riktat mot transpersoner. Mäns våld mot kvinnor, flickor och barn är förvisso på en strukturell nivå det allvarligaste problemet, men det är inte skäl att utesluta annan typ av våld i nära relation.

Utredningen lyfter flera goda förslag på insatser som riktar sig till flickor, kvinnor och barn som utsätts för våld. Jag instämmer i vikten av att kommunerna kan erbjuda insatser av god kvalitet, där våldsutsatta personer kan ges skydd och stöd. Det är dock viktigt att påpeka att skyddat boende inte är en tydlig och i lagstiftningen definierad placeringsform. Det finns därför inte heller någon lagstadgad skyldighet för kommunerna att tillhandahålla den typen av boenden. Att införa en sådan lagreglering skulle vara positivt för vilket stöd som kan erbjudas våldsutsatta personer. Det är i så fall viktigt att en sådan lagändring föregås av överväganden.

För att på ett effektivt sätt kunna motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck räcker det dock inte med att erbjuda våldsutsatta stöd och skydd. Det krävs också ett tydligt våldsförebyggande arbete som inte bara riktar sig till särskilt utsatta grupper utan som också generellt främjar en ickevåldskultur, samt att tidiga våldsförebyggande insatser sätts in. Arbetet måste också handla om att förändra könsroller och maskulinitetsnormer. Här är skola och förskola, idrottsföreningar med mera viktiga aktörer. Det är mycket positivt att det förebyggande arbetet lyfts fram som ett eget målområde i förslaget till strategi. Likaså är det positivt att strategin tar upp insatser som riktar till våldsutövare. Arbetet med att skydda och stötta våldsutsatta är viktigt och ska fortgå så länge behovet finns, men för att minska och få våldsutövandet att upphöra krävs insatser till utövarna.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och socialnämndens svar på remissen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55)” hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 7 oktober 2015

ÅSA LINDHAGEN

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2015:55), sammanfattning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor innehåller många delar som är viktiga för att förebygga mäns våld mot kvinnor och för att stödja och skydda dem som är utsatta. Vi ser det som extra viktigt att även barnen inkluderas i strategin. Men det är viktigt att även andra typer av våld i nära relationer blir belysta. I strategin saknas helt strategier för våld i samkönade relationer och våld mot män i nära relationer, vilket är en stor brist.

Vi menar också att det är viktigt att skilja på män som utsätter och män som blir utsatta. Att bunta ihop dem hjälper inte de utsatta. Strategin har olika förslag på lösningar på dessa olika problem. Strategin bör även innehålla åtgärder kring psykiskt våld, likaväl som fysiskt. Alliansen skulle hellre se att strategin hade handlat om våld i nära relation och sexuellt våld. Det innebär att alla som blir utsatta inkluderas och att ingen förminskas.

Med detta sagt är vi också tveksamma till avsaknaden av konkreta åtgärder i strategin. Det är bra att ha som mål att bli bättre, men strategin behöver utvecklas med avseende på faktiska åtgärder för att nå strategins mål, med svar på hur och när olika åtgärder ska vidtas.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Det övergripande målet för den nationella strategin är det fjärde jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma rätt till kroppslig integritet. Utredaren menar att det behövs ett tydligare ställningstagande från samhällets sida om att det handlar om brottsoffer och gärningsmän. Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som orsakar våldsutsatta kvinnor och barn stort fysiskt och psykiskt lidande. Målet under strategiperioden är att våld och förtryck synliggörs, förebyggs och att åtgärder vidtas inom samhällets olika områden och verksamheter för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet.

Utredningen lyfter fram att det råder stora lokala och regionala skillnader när det gäller arbetet mot mäns våld mot kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck i olika myndigheter, exempelvis polisen och socialtjänsten, vilket innebär en fara för rättssäkerheten. Det brister också ofta i strategisk styrning, saknas långsiktiga insatser och utvärderingar. Syftet med den nationella strategin är att bidra till förbättrad styrning och ökad samordning och samverkan samt medföra att myndigheternas arbete blir mer effektivt och kvalitativt.

En slutsats i utredningen är att mer fokus behöver läggas på våldets orsaker och förebyggande åtgärder. I det arbetet måste fler aktörer, exempelvis förskola och skola, delta aktivt i större utsträckning än tidigare. Att involvera pojkar och män i det främjande och förebyggande arbetet är också nödvändigt för att uppnå resultat.

Utredningen ser ett behov av att inrätta en övergripande styrorganisation, ett sekretariat, på Regeringskansliet. Ett nationellt sekretariat ska ha till uppgift bland annat att samordna den nationella politiken och utforma regeringens årliga åtgärdsprogram, stärka samordningen och utvecklingen, analysera och bedöma myndigheternas årliga lägesrapporter samt att samordna det nationella rådets arbete. Rådets uppgift blir bland annat att följa hur strategiarbetet utvecklas, ha en rådgivande roll till regeringen och informera om forskningsresultat, utvärderingar och uppföljningar.

Myndigheterna som har ansvar och uppdrag inom den nationella strategin ska årligen lämna lägesrapporter till regeringen för hur arbetet bedrivs. Regeringen ska årligen upprätta åtgärdsprogram för kommande satsningar för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet.

För att effekterna av samhällets insatser ska kunna mätas bättre är målstrukturen kopplad till ett uppföljnings- och utvärderingssystem. Tidsatta och tydliga krav ska kontinuerligt ställas på myndigheternas uppföljning och återrapportering av genomförda aktiviteter, prioriterade delmål och resultat.

Den strategi som utredningen föreslår består av åtta långsiktiga mål och inom varje målområde finns ett antal prioriterade delmål.

1. *Nationell styrning, organisering och struktur.* Den nationella styrningen, organiseringen, samordningen och uppföljningen av strategin ska öka kvaliteten, effektiviteten och långsiktigheten.

2. *Kunskap, kompetens och forskning.* Befintlig kunskap och kompetens ska systematiseras och spridas. Forskning ska stärkas och verkningsfulla metoder ska utvecklas, målgruppsanpassas och omsättas i praktiken.

3. *Våldsförebyggande arbete.* Samhällets insatser för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor samt det hedersrelaterade våldet ska stärkas, systematiseras och samordnas på alla våldspreventiva nivåer.

4. *Rättsväsendet.* Rättsväsendets förmåga att förebygga och beivra mäns våld mot kvinnor och barn samt det hedersrelaterade våldet ska stärkas.

5. *Våldsutsatta flickor och unga kvinnor.* Samhällets insatser ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

6. *Våldsutsatta kvinnor.* Samhällets insatser ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

7. *Barn som utsätts för våld.* Samhällets insatser för pojkar och flickor ska vara likvärdiga och av god kvalitet. Tillgång till skydd, stöd och behandling ska öka.

8. *Säkra insatser för våldsutövande pojkar och män.* Samhällets insatser för att förhindra att pojkar och män utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck ska ske med utgångspunkt i de utsattas säkerhet och våldsutövarens ansvar för sina gärningar. Insatserna ska vara individuellt anpassade och av god kvalitet.

Den nationella strategin ska gälla åren 2016-2025 med årlig uppföljning och utvärdering efter fem år samt vid strategiperiodens slut.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 september 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till utredningens ambitioner och förslag. En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld ökar förutsättningarna för att uppnå målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. En nationell strategi bör, såsom utredningen påvisar, kunna leda till att myndigheter arbetar med bättre effektivitet och kvalitet samt samordnar insatser så att lokala och regionala skillnader minskar.

Kontoret vill särskilt uppmärksamma utredningens slutsats om behovet av våldsförebyggande insatser och åtgärder. Det finns ett behov av att samordna förebyggande insatser och åtgärder. I det arbetet måste fler aktörer, exempelvis förskola och skola tillsammans med socialtjänst, delta aktivt i större utsträckning än tidigare. En viktig aspekt är att män i större omfattning måste engagera sig i det främjande och förebyggande arbetet samt i arbetet med mäns våld mot kvinnor och mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Stadsledningskontoret anser att uppföljningsfunktionen är viktig för att övervaka och följa upp så att satsningen kan utvecklas till att kunna uppfylla det fjärde jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 september 2015 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Andrea Ström m.fl. (M) och Inga-Lill Persson (FP), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Stina Bengtsson (C), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 juli 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen anser överlag att betänkandet omfattar bra förslag. Det finns genomgående en helhetssyn, både avseende olika verksamheter och sektorer i samhällets ansvar och del i att arbeta mot våld, och avseende själva strategin och strukturen för denna.

Förvaltningen anser att utredningen har gjort rätt i att involvera målgruppen barn som utsätts för och lever med konsekvenserna av mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Barn som upplever våld mellan vuxna och konsekvenserna av det, samt hedersrelaterat våld och förtryck, ska ingå i en seriös diskussion kring, och förslag på, hur samhället ska skydda de våldsutsatta och arbeta mot detta våld. Förvaltningen menar därmed att denna grupp bör vara en av målgrupperna för en strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

I betänkandet uttalas uttryckligen att utredningen utgår från en inkluderande förståelse av mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck och fokuserar på det som på bästa sätt för arbetet framåt. Utredningen betonar att det viktigaste är att förslagen ska vara inriktade på insatser som ger bäst effekt i att förebygga och åtgärda mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, inom samhällets alla områden.

Socialförvaltningen anser det bra att detta uttalas explicit. Det är viktigt att arbetet mot våld sker utifrån bästa tillgängliga kunskap. Resonemanget om terminologi och olika teoretiska perspektiv i avsnitt 2.4 i betänkandet är bra och förvaltningen anser det viktigt att en medvetenhet om de olika perspektiven, och också om de delar som förenar dem, genomsyrar en nationell strategi. Förvaltningen är medveten om att uppdraget i detta fall var en strategi inriktad på just mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, men vill ändå betona vikten av att även andra typer av våld i nära relationer belyses och att arbete utifrån bästa tillgängliga kunskap riktas även till dessa grupper. Som ett exempel på en grupp som exkluderas i begreppet mäns våld mot kvinnor kan tas personer som lever i samkönade relationer där det förekommer våld.

Strategins målområden

Målområde 1: nationell styrning, organisering, samordning och uppföljning

Detta målområde fokuserar på strukturen för strategin: strategiperiodens längd, hur man från regeringskansliets sida ska styra och implementera strategin hos myndigheterna, uppföljning och utvärdering mm. Generellt ger förslaget intrycket av en sammanhållen struktur, med mål, uppföljning, utvärdering och också möjligheter till och krav på dialog mellan regeringen och nationella myndigheter gällande regeringsuppdrag. Enligt utredningens förslag ska en tydlig struktur för uppföljning och åtgärder finnas. Berörda nationella myndigheter ska årligen lämna lägesrapporter för hur arbetet bedrivs för att nå målen och

regeringen ska presentera åtgärdsprogram med kommande satsningar. Viktigt att ha i åtanke är enligt förvaltningen dock att själva dokumentationen och administrationen av rapporteringen inte får växa utöver vad som är nödvändigt, för att inte denna del ska ta fokus och resurser från arbetet som riktar sig till strategins målgrupper. Utökad administration innebär ökade kostnader för berörda myndigheter och det är viktigt att dessa kostnader ersätts, för att inte riskera att klientarbetet blir lidande.

Utredningen föreslår att strategiperioden ska vara 10 år, 2016-2025, vilket förvaltningen anser är lämpligt då det ger reella möjligheter att åstadkomma något och se effekter av det strategiska arbetet. Som beskrivs i betänkandet har arbetet mot mäns våld mot kvinnor ofta präglats av projekt och kortsiktiga insatser varför det är positivt att strategiperioden föreslås bli relativt lång.

Förslaget att inrätta ett nationellt sekretariat på regeringskansliet som en övergripande styrorganisation anser förvaltningen är bra. Sekretariatets roll ska vara att samordna arbetet mellan departementen respektive mellan myndigheter på nationell och regional nivå, utforma regeringens åtgärdsprogram på området och analysera och bedöma lägesrapporter från myndigheterna utifrån målstruktur och utvärderings- och uppföljningssystem. Ett särskilt sekretariat ger tyngd åt frågan och anger också en riktning mot att området våld i nära relationer/mäns våld mot kvinnor är ett eget kompetensområde. Ett sekretariat ger också möjligheter att samla och utveckla expertis inom området och ha en sammanhållande funktion.

I utredningen framhålls att arbetet utifrån strategin åtminstone under de första fem åren bör ske utanför ordinarie linjearbete på departementet, inom sekretariatet. I detta sammanhang vill förvaltningen betona vikten av förankring, både inom regeringskansliet och hos nationella och regionala myndigheter. Frågorna måste befästas och integreras i ordinarie departements- och myndighetsstruktur för att ha en stabil grund att stå på när sekretariatet inte längre finns. Utifrån detta är det positivt att betänkandet tar upp frågan om implementering och att myndigheter bör ta fram tydliga planer för implementering av regeringsuppdrag för att säkerställa att arbetet når ut och förankras även på lokal nivå.

I målstrukturen som gäller för den föreslagna strategin finns förslag på indikatorer inom de olika områdena och i betänkandet nämns att en del av dessa bör kunna brytas ned på regional och lokal nivå, där en stor del av arbetet inom området utförs. Förvaltningen instämmer i vikten av att indikatorerna kan brytas ned. En sammanhållen uppsättning indikatorer genom alla nivåer underlättar att skapa en röd tråd i arbetet och se olika aktörers roller. Olika aktörer och nivåer kan givetvis också ha behov av olika indikatorer givet att man har olika ansvar, roller och inriktning på sin verksamhet, men att det finns vissa gemensamma är en fördel.

Enligt utredningen ska regeringen i framtiden ställa högre krav på att myndigheter ska redovisa sin förmåga att genomföra ett uppdrag, liksom vad de har gjort och resultatet av detta. Det är ett bra förslag då det innebär en form av integrerad uppföljning och att man också fokuserar på vad som krävs för att genomföra ett uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Det ger möjlighet att skapa bättre förutsättningar för genomförandet och belyser också ev. brister i myndigheternas arbete, strukturer, kompetens mm.

Målområde 2: Kunskap, kompetens och forskning

Detta målområde lyfter vikten av kompetens hos yrkesverksamma, att kunskap ska spridas och att forskning inom området ska stärkas, liksom att verksamma metoder ska utvecklas. Förvaltningen instämmer helt i denna ansats och vill särskilt lyfta det positiva i att utredningen föreslår att utbildning om mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck ska ingå i grundutbildningar för alla relevanta yrkesgrupper. Det är genom grundutbildningarna alla yrkesverksamma passerar och därmed nås en stor bredd av professioner den vägen. Kompetensutveckling och fördjupning ska givetvis också ske löpande i yrkeslivet, men om alla får en grundläggande kunskap under sin utbildningstid läggs en stabil grund.

Målområde 3: Våldsförebyggande arbete

Det våldsförebyggande arbetet behöver och kan utvecklas i Sverige. Att frågan finns med som ett målområde i en nationell strategi anser förvaltningen vara mycket positivt. Förvaltningen delar uppfattningen att inriktningen på det våldsförebyggande arbetet bör breddas från det selektiva och indikativa till att också bli främjande och tidigt våldsförebyggande. Förvaltningen anser att det förebyggande arbetet i större utsträckning måste involvera flera typer av verksamheter, exempelvis skola, förskola och idrottsföreningar. Personal och andra vuxna inom berörda verksamheter måste tillförsäkras kompetens om olika typer av våld och också hur olika frågor, såsom strikta könsroller, maskulinitet och våld, hänger samman. Vuxna som möter barn och ungdomar i sitt arbete måste ha verktyg och förmåga att hantera och resonera kring dessa frågor med barnen och ungdomarna. Förvaltningen instämmer i utredningens mening att våldsförebyggande och främjande arbete ska riktas generellt mot exempelvis blivande föräldrar, utifrån vetskapen att våldsutövande kan debutera under graviditet eller barnets första år. En bredare ansats på det förebyggande arbetet går enligt förvaltningen hand i hand med ett s.k. hela-systemet-ansats.

Målområde 4: Ett proaktivt, likvärdigt och samordnat rättsväsende

Förvaltningen ser positivt på detta målområde. Handläggning och utredning kan sannolikt effektiviseras på flera sätt med goda resultat, dock är det viktigt att det inte sker på bekostnad av kvaliteten i arbetet. Detta lyfter även den nationella samordnaren mot våld i nära relationer. Det är också viktigt att kvalitetsfokuset är långsiktigt. Inom socialtjänsten kan det exempelvis innebära att man gör en grundläggande utredning som inkluderar standardiserade hot- och riskbedömningar, trots att detta är mer resurskrävande än en enklare handläggning, har resurser att göra individuppföljningar i tillräcklig utsträckning och ge stöd åt våldutsatta kvinnor och i förekommande fall deras barn, för att stötta och hjälpa kvinnan att kunna lämna en relation som präglas av våld. Det kvalitativa arbetet ska givetvis ske med effektivast möjliga resursutnyttjande.

Målområde 5, 6 och 7: Skydd, stöd och behandling för flickor och unga kvinnor respektive kvinnor och barn som utsätts för pojkars och mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck

I målområdena 5,6 och 7 sägs att insatser för flickor och unga kvinnor (mål 5), kvinnor (mål 6) och barn (mål7) som utsätts för pojkars och mäns våld och hedersrelaterat våld och förtryck ska vara likvärdiga och av god kvalitet, samt att tillgången till stöd, skydd och behandling ska öka. Förvaltningen menar att dessa tre målområden skulle kunna sammanfogas till ett då de berör likvärdig fråga. Att ha tre mål med i princip samma innehåll, där den enda skillnaden är åldern på målgruppen är inte behövligt. Förvaltningen anser att alla målgrupperna bör inkluderas i samma målområde, och specifika delar för de olika grupperna bör tydliggöras i de prioriterade delmålen. Barnperspektivet bör särskilt betonas för de yngre målgrupperna.

I betänkandet förs ett resonemang kring sårbarhet i beskrivningen av målområde 6. Förvaltningen anser det bra att utredningen explicit väljer att tala om sårbarhetsfaktorer istället för ”sårbara grupper” som ofta används. Denna terminologi bör användas även i en nationell strategi. Förvaltningen anser det viktigt att inte kategorisera våldutsatta personer i större utsträckning än nödvändigt, då det handlar om individer och en grupp personer som alla har en viss sårbarhetsfaktor i övrigt kan vara heterogen. Förvaltningen anser också det positivt att utredningen nämner att det finns ett antal andra faktorer, som inte brukar räknas in i särskilt sårbara grupper, såsom ekonomisk utsatthet, hemlöshet och moderskap som kan vara sårbarhetsfaktorer.

Målområde 8: Säkra insatser för pojkar och män som utövar våld mot flickor och kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck

Förvaltningen anser att detta målområde är viktigt då det angriper grunden i problemet med mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck (även om det sistnämnda kan innefatta utövare av båda könen). Arbetet med att skydda och stötta våldsutsatta är viktigt och ska fortgå så länge behovet finns, men för att minska och få våldsutövandet att upphöra krävs insatser till utövarna.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 juli 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till utredningens ambitioner och förslag. En nationell strategi bör, såsom utredningen påvisar, kunna leda till att myndigheter arbetar med bättre effektivitet och kvalitet samt samordnar insatser så att lokala och regionala skillnader minskar.

En viktig aspekt är att män i större omfattning måste engagera sig i det främjande och förebyggande arbetet samt i arbetet med mäns våld mot kvinnor och mot hedersrelaterat våld och förtryck. Att arbeta mot våld och för ett jämställt samhälle är inte enbart ett ansvar för flickor och kvinnor.

Förvaltningen menar slutligen att uppföljningsfunktionen är viktig för att övervaka och följa upp så att satsningen kan utvecklas till att kunna uppfylla det fjärde jämställdhetspolitiska målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 juli 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslagen i utredningen är bra. Effektivt arbete mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck kräver god samverkan mellan ansvariga myndigheter och andra aktörer för att bli framgångsrikt. RVC och Origo är goda exempel på detta. Utredningens förslag på organisation och struktur är tydliga och kommer att säkerställa att samverkan utvecklas. Det är också viktigt att det avsätts ekonomiska medel på alla nivåer så att utvecklingsarbetet kan prioriteras och fortgå.

De åtta målområdena är relevanta och heltäckande. Förvaltningen föreslår att Länsstyrelsen får i uppdrag att skapa en ”platsbank” eller liknande för förmedling av lediga platser på kvinnojourer och skyddade boenden för att effektivisera socialsekreterarnas dagliga arbete.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 augusti 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i utredningens slutsatser och förslag.

En nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld ökar förutsättningarna för att uppnå målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Förvaltningen vill särskilt uppmärksamma utredningens slutsats om behovet av våldsförebyggande insatser och åtgärder. Det finns ett behov av samordnade våldsförebyggande insatser och åtgärder. I det arbetet måste fler aktörer, exempelvis förskola och skola tillsammans med socialtjänst delta aktivt i större utsträckning än tidigare. För att uppnå resultat är det nödvändigt att involvera pojkar och män i det främjande och förebyggande arbetet.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Andrea Ström m.fl. (M) och Inga-Lill Persson (FP) enligt följande.

Den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor innehåller många delar som är viktiga för att förebygga mäns våld mot kvinnor och för att stödja och skydda dem som är utsatta. Vi ser det som extra viktigt att även barnen inkluderas i strategin.

Men, precis som förvaltningen skriver i sitt utlåtande, så är det viktigt att även andra typer av våld i nära relationer blir belysta. I strategin saknar vi helt strategier för våld i samkönade relationer och våld mot män i nära relationer. Det är en stor brist.

År 2013 genomförde Socialförvaltningen i Stockholms stad en kartläggning av våld i nära relationer i staden. Kartläggningen visar att 28 procent av männen i staden, motsvarande en siffra på 87 000 personer i Stockholm, har utsatts för övergrepp av en partner. Det rör sig om såväl fysiskt som psykiskt våld. Hur många det rör sig om i Sverige är oklart, eftersom olika studier visar olika höga siffror. Det studierna har gemensamt är dock att siffrorna alltid är påfallande höga. Vi kan genom dem vara säkra på att det handlar om hundratusentals män som har utsatts någon gång och tiotusentals som utsätts mer regelbundet. Med detta i minnet är det svårt att förstå varför regeringen i sitt uppdrag helt har uteslutit våld mot män.

Vi menar också att det är viktigt att skilja på män som utsätter och män som blir utsatta. Att bunta ihop dem hjälper inte de utsatta. Strategin har olika förslag på lösningar på dessa olika problem. Strategin bör även innehålla åtgärder kring psykiskt våld, såväl som fysiskt.

Vi i Alliansen i Stockholms stad skulle hellre se att strategin hade handlat om våld i nära relationer och sexualiserat våld. Det innebär att alla som blir utsatta inkluderas och att ingen förminskas. Självklart är det så att det oftast är kvinnor som blir utsatta av män och det är där mycket av fokus ska ligga. Men att helt bortse från det våld som sker mot män och i samkönade relationer är bekymmersamt.

Med det sagt är vi också fundersamma över åtgärderna i strategin. Det är bra att ha som mål att bli bättre, men vi skulle vilja se mer av konkreta åtgärder i strategin. Vi vill helt enkelt ha tydligare svar på frågorna om hur och när olika åtgärder ska bli vidtagna.

Ersättaryttrande gjordes av Stina Bengtsson (C) med hänvisning till moderaternas och folkpartiets gemensamma särskilda uttalande.